

Środa, 26 października 2016 r.

P8_TA(2016)0417

Tłuszcze trans

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 października 2016 r. w sprawie tłuszczów trans (2016/2637(RSP)) (2018/C 215/28)

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 30 ust. 7,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2015 r. na temat obecności izomerów trans kwasów tłuszczowych w żywności oraz w ogólnej diecie populacji Unii (COM(2015)0619),
 - uwzględniając raport Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) pt. „Trans Fatty acids in Europe: where do we stand? A synthesis of the evidence: 2003-2013” [Izomery trans kwasów tłuszczowych w Europie: aktualna sytuacja. Synteza dowodów: 2003–2013],
 - uwzględniając opinię naukową Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z 2009 r. z zaleceniem dotyczącym spożycia tłuszczów trans,
 - uwzględniając publikacje WHO pt. „The effectiveness of policies for reducing dietary transfat: a systematic review of the evidence” [Skuteczność polityki na rzecz ograniczenia spożywczych tłuszczów trans: systematyczny przegląd dowodów] ⁽²⁾, „Eliminating trans fats in Europe – A policy brief” [Wyeliminowanie tłuszczów trans w Europie – wytyczne polityczne] ⁽³⁾ oraz „Effects of trans-fatty acid intake on blood lipids and lipoproteins: a systematic review and meta-regression analysis” [Wpływ spożywania tłuszczów trans na tłuszcze i lipoproteiny zawarte we krwi: przegląd systematyczny i analiza metaregresyjna] ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając pytania do Rady i Komisji na temat tłuszczów trans (O-000105/2016 – B8-1801/2016 i O-000106/2016 – B8-1802/2016),
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że izomery trans kwasów tłuszczowych (tłuszcze trans) to szczególny rodzaj tłuszczów nienasyconych;
- B. mając na uwadze, że chociaż izomery trans kwasów tłuszczowych (tłuszcze trans) naturalnie występują w żywności wytwarzanej z przeżuwaczy, takiej jak produkty mleczne i mięso, w niektórych roślinach i produktach pochodzenia roślinnego (porach, grochu, sałacie, oleju rzepakowym), to znajdują się w sztucznych, częściowo uwodornionych olejach roślinnych (oleje roślinne zmieniane przez dodanie atomów wodoru wykorzystywane do smażenia, pieczenia i w gotowych produktach spożywczych, by wydłużyć ich okres przechowywania);
- C. mając na uwadze, że spożycie tłuszczów trans jest w większości przypadków powiązane ze spożyciem sztucznych, częściowo uwodornionych olejów roślinnych używanych w przemyśle w szerokiej gamie produktów spożywczych i napojów (zarówno w żywności opakowanej, jak i żywności nieopakowanej, takiej jak żywność sprzedawana luzem oraz żywność serwowana przez przedsiębiorstwa świadczące usługi gastronomiczne i żywieniowe);
- D. mając na uwadze, że zgodnie z wnioskami EFSA z 2010 r. tłuszcze trans pochodzące od przeżuwaczy mają podobne oddziaływanie jak przemysłowe tłuszcze trans;

⁽¹⁾ Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s.18.

⁽²⁾ Biuletyn WHO 2013; 91:262–269H.

⁽³⁾ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0010/288442/Eliminating-trans-fats-in-Europe-A-policy-brief.pdf?ua=1

⁽⁴⁾ <http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/246109/1/9789241510608-eng.pdf>

Środa, 26 października 2016 r.

- E. mając na uwadze, że tłuszcz przeżuwaczy zawiera 3-6 % tłuszczów trans;
- F. mając na uwadze, że ogólnie ludzie spożywają bardzo mało tłuszczów trans występujących naturalnie u przeżuwaczy, a według WHO tłuszcze trans naturalnie występujące u przeżuwaczy prawdopodobnie nie stanowią ryzyka dla zdrowia w rzeczywistości występujących obecnie na świecie rodzajach diety ze względu na względnie małe spożycie;
- G. mając na uwadze, że niniejsza rezolucja dotyczy tylko przemysłowych kwasów tłuszczowych;
- H. mając na uwadze, że wiele restauracji i barów szybkiej obsługi używa tłuszczów trans do smażenia głębokiego, ponieważ są one tanie i mogą być wykorzystywane wiele razy w frytkownicach gastronomicznych;
- I. mając na uwadze, że podczas przygotowywania niektórych dań dodaje się dodatkowe tłuszcze trans lub powstają one podczas tych procesów (np. podczas przygotowywania ciastek, ciast, słonych przekąsek, przy smażeniu głębokim);
- J. mając na uwadze, że wykazano związek pomiędzy częstym spożyciem sztucznych, częściowo uwodornionych olei roślinnych a podwyższonym ryzykiem wystąpienia chorób układu krążenia (większy niż dla jakiegokolwiek innego czynnika długoterminowego), bezpłodności, endometriozy, kamieni żółciowych, choroby Alzheimera, cukrzycy, otyłości i niektórych rodzajów raka;
- K. mając na uwadze, że organy europejskie muszą podjąć wszelkie niezbędne środki, aby zwalczać przyczyny otyłości;
- L. mając na uwadze, że wysoka konsumpcja tłuszczów trans zwiększa ryzyko rozwoju choroby niedokrwiennej serca (wyższe ryzyko niż w przypadku innych substancji odżywczych w przeliczeniu na kalorie), na którą według ostrożnych szacunków umiera każdego roku ok. 660 000 osób w UE, co odpowiada ok. 14 % ogólnej śmiertelności;
- M. mając na uwadze, że EFSA zaleca, by „w ramach właściwej diety ograniczyć spożycie tłuszczów trans do minimum”⁽¹⁾;
- N. mając na uwadze, że WHO zaleca bardziej konkretnie, by spożycie tłuszczów trans było mniejsze niż 1 % dziennego zapotrzebowania na energię⁽²⁾;
- O. mając na uwadze, że amerykański Urząd ds. Żywności i Leków (FDA) stwierdził w czerwcu 2015 r., iż częściowo uwodornione oleje nie są „ogólnie uznawane za bezpieczne” do stosowania w żywności przeznaczony dla ludzi;
- P. mając na uwadze, że mimo ograniczonej dostępności ogólnounijnych danych w niedawnym badaniu zawierającym informacje z dziewięciu państw członkowskich stwierdzono, że średnie dzienne spożycie tłuszczów trans wynosi mniej niż 1 % dziennego zapotrzebowania na energię, ale jest wyższe w przypadku niektórych grup społecznych w kilku z tych państw⁽³⁾;
- Q. mając na uwadze, że analiza najnowszych publicznie dostępnych danych potwierdza, iż mimo odnotowanego ograniczenia tłuszczów trans w niektórych artykułach spożywczych, na niektórych unijnych rynkach żywności nadal istnieje wiele produktów o wysokim poziomie tych tłuszczów, tj. powyżej 2 g na 100 g tłuszczu (np. ciastka lub popcorn zawierające 40–50 g tłuszczów trans na 100 g tłuszczu czy żywność nieopakowana, taka jak wyroby piekarskie);
- R. mając na uwadze, że międzynarodowe badania wykazują, iż celem strategii politycznych na rzecz ograniczenia zawartości tłuszczów trans w żywności jest zmniejszenie poziomu tych tłuszczów bez zwiększania całkowitej zawartości tłuszczu; mając na uwadze, że takie działania są realne, możliwe do zrealizowania i mają pozytywny wpływ na zdrowie publiczne;
- S. mając na uwadze, że tylko 1 na 3 konsumentów w UE wie o tłuszczach trans, co wskazuje, że środki dotyczące etykietowania okazały się nieskuteczne oraz że konieczne jest podjęcie działań informacyjnych w systemie edukacji oraz z wykorzystaniem kampanii w mediach;

⁽¹⁾ Dziennik EFSA 2010; 8(3):1461.

⁽²⁾ http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/42665/1/WHO_TRS_916.pdf?ua=1 pg89, WHO/FAO sprawozdanie techniczne seria 916.

⁽³⁾ Mouratidou i in. „Trans Fatty acids in Europe: where do we stand?” [Izomery trans kwasów tłuszczowych w Europie: aktualna sytuacja] Wspólne Centrum Badawcze (JRC), raporty naukowe i polityczne 2014 doi:10.2788/1070.

Środa, 26 października 2016 r.

- T. mając na uwadze, że przepisy UE nie regulują kwestii zawartości tłuszczów trans w artykułach spożywczych ani nie wymagają podawania tej informacji na etykietach;
- U. mając na uwadze, że Austria, Dania, Łotwa i Węgry przyjęły przepisy ograniczające zawartość tłuszczów trans w artykułach spożywczych, natomiast większość pozostałych państw członkowskich zdecydowała się na takie środki dobrowolne jak samoregulacja, zalecenia żywieniowe lub kryteria składu określonych tradycyjnych produktów;
- V. mając na uwadze, że istnieją dowody potwierdzające, iż wprowadzone w Danii w 2003 r. ustawowe limity przemysłowych tłuszczów trans, dzięki którym ograniczono ich zawartość w olejach i tłuszczach do 2 %, okazały się sukcesem i przyczyniły się znacząco do zmniejszenia liczby zgonów z powodu chorób układu krążenia ⁽¹⁾;
- W. mając na uwadze, że dla konsumentów jedyną możliwością stwierdzenia, czy dany produkt zawiera tłuszcze trans, jest sprawdzenie listy jego składników pod kątem obecności częściowo uwodornionych olejów; mając na uwadze, że obecne zasady UE mogą skutkować dezorientacją konsumentów co do różnicy między częściowo uwodornionymi olejami (zawierającymi m.in. tłuszcze trans) a całkowicie uwodornionymi olejami (niezawierającymi tłuszczów trans, a tylko nasycone kwasy tłuszczowe), ponieważ rozporządzenie (UE) nr 1169/2011 zobowiązuje do podawania tych informacji na liście składników żywności opakowanej;
- X. mając na uwadze, że ostatnie badania wykazały, iż osoby o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym odżywiają się zdrowiej niż osoby o niższym statusie i że różnice te pogłębiają się podobnie jak nierówności społeczne;
- Y. mając na uwadze, że tłuszcze trans są zazwyczaj stosowane w tańszej żywności, a ponieważ osoby mniej zamożne są bardziej narażone na spożycie tańszej żywności z wyższą zawartością tłuszczów trans, to zwiększa się potencjalne ryzyko pogłębienia nierówności w obszarze zdrowia;
- Z. mając na uwadze, że na szczeblu UE należy podjąć odpowiednie decyzje, aby ograniczyć spożycie przemysłowych tłuszczów trans;
- AA. mając na uwadze, że organizacje zdrowotne, grupy konsumentów, stowarzyszenia pracowników służby zdrowia i przedsiębiorstwa z sektora spożywczego wezwały ⁽²⁾ Komisję do przygotowania wniosku ustawodawczego ograniczającego zawartość przemysłowych tłuszczów trans w żywności do poziomu podobnego do tego, który wyznaczyły władze duńskie (tj. 2 g tłuszczów trans na 100 g tłuszczu);
1. przypomina, że kwestia tłuszczów trans jest priorytetem Parlamentu, i wyraża ponownie zaniepokojenie w związku z zagrożeniami, jakie te tłuszcze stanowią dla zdrowia ludzi;
 2. podkreśla, że Stany Zjednoczone już zapowiedziały, że producenci żywności będą musieli do połowy 2018 r. wyeliminować częściowo uwodornione oleje z produktów sprzedawanych na rynku krajowym w świetle ustaleń z 2015 r., zgodnie z którymi tłuszczy trans ogólnie nie uznaje się za bezpieczne;
 3. przypomina dowody potwierdzające, że ograniczenie tłuszczów trans może przynieść szybkie i wyraźne korzyści zdrowotne; w związku z tym zwraca uwagę na sukces działań wdrożonych w Danii w 2003 r., które umożliwiły ograniczenie zawartości tłuszczów trans w olejach i tłuszczach na szczeblu krajowym do 2 %;
 4. podkreśla, że większa część ludności UE, szczególnie grupy najbardziej narażone, nie wie o tłuszczach trans i ich skutkach dla zdrowia, co może uniemożliwiać podejmowanie świadomych decyzji konsumpcyjnych;
 5. wyraża zaniepokojenie, że grupy najbardziej narażone, w tym słabiej wykształceni obywatele i o niższym statusie społeczno-ekonomicznym oraz dzieci częściej spożywają wiele produktów o wyższej zawartości tłuszczów trans;

⁽¹⁾ J. Brandon i in. „Denmark's policy on artificial trans fat and cardiovascular disease” [Polityka Danii dotycząca przemysłowych tłuszczów trans i chorób układu krążenia], Am J Prev Med 2015.

⁽²⁾ http://www.beuc.eu/publications/open_letter_industrially_produced_tfes_freueu.pdf

Środa, 26 października 2016 r.

6. stwierdza, że wydaje się, iż celem wszystkich istniejących strategii na rzecz ograniczenia tłuszczów trans jest znaczące obniżenie poziomu tych tłuszczów w żywności, a także wyraża ubolewanie z powodu braku ujednoliconego unijnego podejścia do tłuszczów trans; podkreśla, że indywidualne działania państw członkowskich doprowadzą do powstania mozaiki uregulowań, co mogłoby mieć różne skutki dla zdrowia w poszczególnych państwach, a także mogłoby utrudnić sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku oraz innowacje w przemyśle spożywczym;
7. uważa zatem, że działań nie można podejmować wyłącznie na poziomie krajowym i że konieczne są środki UE w celu znaczącego ograniczenia spożycia tłuszczów trans;
8. zwraca uwagę, że zgodnie z WHO ⁽¹⁾ efektywne wdrożenie polityki etykietowania tłuszczów trans może być najbardziej kosztowne, natomiast w krajach, które wdrożyły zakaz stosowania tłuszczów trans, finansowe skutki zakazu były minimalne ze względu na niskie koszty wdrażania i monitorowania;
9. jest zdania, że obowiązkowe podawanie informacji o tłuszczach trans na etykietach jest ważnym, ale mniej skutecznym narzędziem obniżania ich spożycia przez obywateli europejskich niż obowiązkowe limity z uwagi na brak wiedzy konsumentów na temat niekorzystnego wpływu tłuszczów trans na zdrowie;
10. zaznacza tutaj ponadto, że strategia podawania na etykietach informacji o tłuszczach trans dotyczy jedynie niektórych środków spożywczych i nie obejmuje żywności nieopakowanej ani żywności w restauracjach;
11. wzywa Komisję, by jak najszybciej ustanowiła obowiązkowe limity UE przemysłowych tłuszczów trans w żywności (jako składnik i jako produkt końcowy) w celu ograniczenia ich spożycia przez wszystkie grupy społeczne;
12. domaga się przedłożenia takiego wniosku w ciągu dwóch lat;
13. domaga się, aby takiej propozycji towarzyszyła ocena skutków obejmująca koszty zmian sektorowych wynikające z wprowadzenia obowiązkowego limitu, a także potencjalne ryzyko przeniesienia tych kosztów na konsumentów;
14. zauważa tutaj zapowiedź Komisji, że przeprowadzi ona szczegółową ocenę skutków w celu ustalenia kosztów i korzyści różnych rozwiązań dotyczących wartości granicznych, i zwraca się do Komisji, by zwróciła szczególną uwagę na ich wpływ na MŚP;
15. wzywa przemysł spożywczy do preferowania alternatywnych rozwiązań zgodnych z normami w zakresie zdrowia i środowiska, takich jak używanie ulepszonych olejów, nowe metody modyfikacji tłuszczów lub połączenie składników zastępujących tłuszcze trans (błonnik, celuloza, skrobia, mieszanki białkowe itp.);
16. ponadto apeluje do Komisji o współpracę z państwami członkowskimi na rzecz zwiększenia wiedzy obywateli na temat prawidłowej diety, zachęcania konsumentów do podejmowania zdrowszych wyborów w odniesieniu do żywności oraz umożliwienia im dokonywania takich wyborów oraz na rzecz współdziałania z przemysłem i zachęcania go do wytwarzania zdrowszych produktów;
17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

⁽¹⁾ „Eliminating trans fats in Europe: A policy brief” [Eliminacja tłuszczów trans w Europie. Przegląd polityki], s. 6.